

Na **Livku** in v **Ceplesiščih** (Cepletischis) v Beneški Sloveniji vsako leto izmenično pripravljajo velik PUSTNI KARNEVAL, na katerem nastopi več kot 300 pustnih likov iz Slovenije in bližnjih krajev v Italiji. Prav v slednjih poznajo veliko pustnih prireditev.

Čeprav jih marsikje izpodrivajo sodobna pustovanja z vozovi in povorkami, so se v vaseh Videmske pokrajine, Rezije, Terskih in Nadiških dolinah ter v Matajurju ohranile številne lokalne posebnosti in celo zelo arhaične šeme ter šemske skupine. Tudi v slovenskih vaseh na Tržaškem in Goriškem je zelo pestra pustna tradicija, ko maske vsako leto obiskujejo hiše. V vasi **Ronac** (Rodda) v Beneški Sloveniji nastopa velika skupina našemljencev, ki se imenujejo MAŠKERE. Predstavljajo jih tradicionalne in sodobne šeme, tako po vsebini kot tudi po uporabi gradiv za maske in preobleke. Osrednji lik 'pust' ima obleko pošito z raznobarnimi trakovi iz blaga. V rokah ima raztegljive škarje ali palico in z njima med skakanjem po vasi lovi ter ščiplje mimoidoče. Sicer se 'maškere' delijo na 'ta lepe' in 'ta grde' ter nosijo na obleki veliko zvoncev, s katerimi pozvnanjajo. Druge šeme nosijo s seboj nogavice, napolnjene s pepelom in sajami ter z njimi udarjajo po dekletih in otrocih. Potresanje prebivalcev s pepelom v nogavicah se odraža v nastopanju in tudi poimenovanju pustne skupine iz **Vrha** (San Michele del Carso), ki se imenuje PEPEJUHARJI. V **Črnem vrhu nad Nadižo** (Montefosca) so doma PUSTOVI ali z novejšim izrazom BLUMARJI. To je skupina fantov, ki na pustni torek popoldne opravi pustni obredni tek v vrsti in pri tem glasno pozvanja z zvonci, ki jih imajo z vrvmi pritrjene na hrbtih. Nimajo pustnih mask, ampak izjemno oblikovana pokrivala, pletene visoke kape iz trave ali 'paludja' in okrašene z raznobarnimi papirnatimi trakovi. V **Marsinu** (Marseu) v Nadiških dolinah nastopajo velike MASKE PETELINOV IN KOKOŠI, ki imajo

zelo stare simbolne pomene, povezane s sončnimi stranmi življenja, a tudi s podzemljem. Blumarjem so podobne pisane maske v **Matajurju** (Montemaggiore), ki nosijo slikovita pokrivala s papirnatimi rožami. V **Reziji** (Resia) so v vaseh **Rávanca** (Prato di Resia), **Osojáne** (Osseaco) in **Bíla** (San Giorgio) glavna sestavina pusta večerni plesi ob spremljavi lokalnih godcev 'citaravcev'. Zberejo se sredi vasi na trgu ali v gostinskih prostorih. Na pustno nedeljo posadijo h godcem nagačeno lutko z obilnim trebuhom, ki se imenuje *babac*, tudi *pust* ali *drumibič*. K lutki pristanjajo veliko steklenico vina, iz katere med plesom pridno natakajo in pijejo. Glavni pustni obred poteka na pepelnični večer, ko sredi vasi priredijo sodno obravnavo; na njej obsodijo pusta, ga usmrtijo in ga potem v pogrebem sprevodu ponoči odnesejo na grič nad vasjo, ga polijejo z bencinom in zažgejo z mislijo, da bi se ob letu spet srečali. V **Bardu** (Lusevera) v Terskih dolinah so maske podobne parkljem ali avstrijskim in kanalskim krampusom, ki so značilni za miklavževanje. Nosijo rogove in so opasani z zvonci in verigami.

V briških vaseh na italijanski strani meje poznajo PUSTA IN PUSTICO, ki sta ponekod odeta v kožo, drugod ovita s cunjami. Konec 80. let 20. stoletja so se tudi v navedenih krajih v Nadiških dolinah začeli ponovno zanimati za pustna obredja. Marsikje so poskušali že izumrle pustne navade na novo oživiti (podobno, kot se je to dogajalo v nekaterih krajih v Sloveniji že pred tem). Vendar so ti dobili novo vlogo in pomene: predvsem so postali turistična privlačnost in motivi za fotografiranje. V **Beneški Sloveniji** zato že vrsto let organizirajo SREČANJA PUSTNIH SKUPIN iz lokalnih in sosednjih krajev ter gostujočih iz Slovenije in Avstrije, vsako leto v drugem kraju. To je postal predvsem turistični spektakel s pustno povorko oz. parado. Podobnemu pojavu sledimo v številnih krajih tudi v Sloveniji. Tako se v paradi zvrstijo skupine iz **Mažerol** (Masarolis),

Karnevalski sprevod
Kraškega pusta
na Opčinah.

Črnega vrha (Montefosca), **Ronca** (Rodda), **Hlodiča**, **Marsina** (Marseu), **Jesičja** (Iesizza) in **Kravarja** (Cravero), pridejo tudi *pustovi* iz **Barda** (Lusevera) in **Čente** (Tarcento) v Terskih dolinah, iz Kanalske doline šeme iz **Rablja** (Cave del Predil), **Naborjeta** (Malborghetto) in **Tablje** (Pontebba) ter iz Rezije skupina iz **Učje** (Uccea). Tem se večasih pridružijo še pustne skupine *ptujskih korantov*, *cerkljanskih lavfarjev*, *škornomati* iz Podgrada, skupine iz Avstrije, iz ladinske Val di Fasse in druge.

Pri pregledu pustnega dogajanja ob meji z Italijo je še cela vrsta lokalnih pustovanj na Krasu, ki pa imajo izrazito sodobne karnevalske razsežnosti (**Repnič**/Rupinpiccolo, **Zagradec**/Sagrado, **Šempolaj**/San Pelagio, **Padriče**/Padriciano, **Dolina**/San Dorligo della Valle, **Škedenj**/Servola, **Prebeneg**/Prebenico, **Doberdob**/Doberdó del Lago s **stricem Lovrom**, **Tržič**/Monfalcone s **šjorom Anzoletom**, **Milje**/Muggia, **Breg**, **Trebče**/Trebiciano, **Bazovica**/Basovizza in Sežana v Sloveniji).

Največji KRAŠKI PUST (Carnevale carsico) pa od leta 1967 organizirajo na **Opčinah** (Villa Opicina) nad Trstom; ima mednarodni značaj. V paradi sodelujejo tradicionalne pustne skupine in sodobne duhovite predstavitve ter kritike najrazličnejših lokalnih, regionalnih in svetovnih družbenih vprašanj na vozovih, prikolicah in drugih premikajočih prizoriščih. Pridejo tudi skupine iz Slovenije. Od leta 1968 izberejo med vozovi in skupinami tri najboljše in jih nagradijo.

Smešenje krajevnih
in regionalnih
posebnosti (Pomjan
nad Koprno).